

Samhällsbyggnadsnämnden

§ 4

Svar på motion från Thoralf Alfsson (-) om ny regel för skyddsavstånd till vindkraftverk, 2021-5065

Dnr SBN 2021/0242

Handlingar

Samhällsbyggnadskontorets tjänsteskrivelse den 13 januari 2021.

Bakgrund

I den gällande vindkraftsplanen från 2011 finns en riktlinje om ett generellt skyddsavstånd på 750 m mellan vindkraftverk och bostäder. I det förslag till ny översiktsplan som varit på samråd under 2021 föreslås ett skyddsavstånd på 1000 m. Med anledning av att vindkraftverkens storlek ökar mer och mer föreslås i motionen att Kalmar kommun inför en regel att skyddsavståndet mellan ett vindkraftverk och en bostadsfastighet skall vara minst 7 gånger vindkraftverkets totalhöjd.

Yttrande

Tillgång till el är avgörande för att samhället ska fungera och behovet kommer med all sannolikhet att öka under överskådlig tid. Vindkraft är i dagsläget det mest realistiska alternativet för att snabbt öka produktionen av förnybar el i södra Sverige och intresset för nya etableringar är stort. Vindkraftverk innebär dock flera olika typer av störningar. Buller och rörliga skuggor är objektivt mätbara sådana som minskar med avståndet till vindkraftverket och det finns en tydlig rättspraxis för vilka nivåer som anses acceptabla. Dock upplever många människor påtagliga störningar även vid dessa nivåer.

Den rent visuella påverkan är däremot mer subjektiv till sin karaktär och är inte lika tydligt korrelerad till avståndet. Ofta kan terräng och vegetation skymma ett vindkraftverk på relativt nära håll medan det syns tydligt från längre avstånd. Det går därför inte att säga vid vilket avstånd från ett vindkraftverk som den visuella påverkan är acceptabel, utan det måste bedömas i varje enskilt fall.

För att minimera vindkraftverkens negativa påverkan kan färre och större verk vara att föredra framför fler och mindre eftersom ett mindre område behöver ianspråktagas för samma energiproduktion. Det kommersiella intresset av att bygga mindre vindkraftverk av den storlek som vi nu har i kommunen är begränsat. Generellt är det bra att ha så långt avstånd mellan vindkraftverk och bostäder som möjligt, oavsett verkens höjd. Större skyddsavstånd innebär dock

Sammanträdesdatum
2022-01-20

automatiskt minskad möjlighet till utbyggnad av vindkraft eftersom Kalmar kommun har få stora obebyggda områden. Avvägningar mellan olika intressen måste därför göras. Motionen berör generella riktlinjer som alltid ska följas. Vid varje tillståndsansökan måste dessutom specifika bedömningar av bland annat påverkan på naturmiljö och landskapsbild göras. Hänsyn behöver även tas till flygets och försvarsmaktens intressen. Att en ansökan uppfyller kommunens generella riktlinjer innebär alltså inte automatiskt att tillstånd kan beviljas.

Översiktsplanen bearbetas nu efter samrådet och bland annat skrivningarna om vindkraft ses över. Det gäller även de områden som i samrådsversionen pekats ut som prioriterade för vindkraft. Olika möjligheter att begränsa vindkraftens negativa påverkan, samtidigt som möjligheterna för kommunen att bli självförsörjande på förnybar el behålls, ska utredas innan nästa version av översiktsplanen går ut på granskning senare i vår efter beslut i samhällsbyggnadsnämnden den 24 mars – allt för att kunna antas av kommunfullmäktige före årsskiftet. Riktlinjerna för avstånd till bostäder är en del i detta arbete. Det fortsatta arbetet får visa hur riktlinjerna bäst kan formuleras för att tillgodose olika intressen. Motionärens förslag får ses som ett inspel i detta arbete.

Överläggning

Under överläggningen redovisas följande förslag:

1. Kent Petersson (SD) föreslår bifall till motionen.
2. Samuel Watanen (KD) föreslår bifall till besvarande av motionen enligt kontorets förslag.

Sedan överläggningen avslutats frågar ordföranden om nämnden vill bifalla motionen respektive besvara motionen enligt kontorets förslag. Han förklarar sig ha hört övervägande bifall till besvarande av motionen enligt kontorets förslag.

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att samhällsbyggnadsnämndens yttrande ska utgöra svar på motionen från Thoralf Alfsson (-) om ny regel för skyddsavstånd till vindkraftverk.

Motionen ska härmed anses vara besvarad.

Protokollsanteckning

Kajsa Hedin (M), Nikoletta Lettersson (M), Kent Petersson (L) och Erik Axetun (M) redovisar en protokollsanteckning enligt följande: ”För Kalmaralliansen är vindkraften en viktig del av den svenska energimixen och tillsammans med småskalig vattenkraft, fjärde generationens kärnkraftverk och

Samhällsbyggnadsnämnden

UTDRAG

Sammanträdesdatum

2022-01-20

solkraft ett viktigt redskap för att fasa ut vårt beroende av smutsig kolkraft.

Oavsett energikälla är det också viktigt att djur, natur och övriga boende i närheten inte drabbas negativt av etableringen. Vindkraftsverken blir idag allt större liksom vindkraftens påverkan på djur, natur och människor som exponeras för blixtljus, skuggor, det ”normala” vindkraftsbullret, infraljud, lågfrekvent ljud och amplitudmodulerat ljud. När nuvarande vindkraftsplan antogs låg verken mellan 70–150 meter, nu är de upp till nästan 300 meter höga. Givetvis innebär större verk mer miljöpåverkan och därmed ett behov av att anpassa regelverket. Ska det vara möjligt att upprätthålla balansen mellan olika intressen på landsbygden så krävs det att Kalmars kommuns regelverk kring vindkraftsetablering hänger med i den tekniska utvecklingen. Därför anser Kalmaralliansen fortsatt att minsta avstånd till bostäder bör vara 1500 m och 35 decibel. Vi anser att det är viktigt att en ny vindkraftsplan tas fram snarast.”

Samuel Watanen (KD) redovisar en protokollsanteckning enligt följande: ” För KD är vindkraften en viktig del av den svenska energimixen och tillsammans med småskalig vattenkraft, fjärde generationens kärnkraftverk och solkraft ett viktigt redskap för att fasa ut vårt beroende av smutsig kolkraft.

Men oavsett energikälla är det givetvis också viktigt att djur, natur och övriga boende i närheten inte drabbas negativt av etableringen. Vindkraftsverken blir idag allt större liksom vindkraftens påverkan på djur, natur och människor som exponeras för blixtljus, skuggor, det ”normala” vindkraftsbullret, infraljud, lågfrekvent ljud och amplitudmodulerat ljud. När nuvarande vindkraftsplan antogs låg verken mellan 70–150 meter, nu är de upp till nästan 300 meter höga. Givetvis innebär större verk mer miljöpåverkan och därmed ett behov av att anpassa regelverket. Ska det vara möjligt att upprätthålla balansen mellan olika intressen på landsbygden så krävs det att Kalmars kommuns regelverk kring vindkraftsetablering hänger med i den tekniska utvecklingen.

Därför anser KD fortsatt att minsta avstånd till bostäder bör vara minst 1500 m och 35 decibel och säger därför Nej till alla ansökningar om uppförandet av vindkraftsverk, innan en sådan uppdatering av vindkraftsplanen är genomförd.”

Sekreterare

Monica Helgesson

Justeras

Peter Akinder

Leila ben Larbi

Samhällsbyggnadsnämnden

UTDRAG

Sammanträdesdatum
2022-01-20

ordförande

Handläggare
Tomas Burén

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2022-01-13

Ärendebeteckning
SBN 2021/0242

Samhällsbyggnadsnämnden

Svar på motion från Thoralf Alfsson (-) om ny regel för skyddsavstånd till vindkraftverk, 2021-5065

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att samhällsbyggnadsnämndens yttrande ska utgöra svar på motionen från Thoralf Alfsson (-) om ny regel för skyddsavstånd till vindkraftverk.

Motionen ska härmed anses vara besvarad.

Bakgrund

I den gällande vindkraftsplanen från 2011 finns en riktlinje om ett generellt skyddsavstånd på 750 m mellan vindkraftverk och bostäder. I det förslag till ny översiktsplan som varit på samråd under 2021 föreslås ett skyddsavstånd på 1000 m. Med anledning av att vindkraftverkens storlek ökar mer och mer föreslås i motionen att Kalmar kommun inför en regel att skyddsavståndet mellan ett vindkraftverk och en bostadsfastighet skall vara minst 7 gånger vindkraftverkets totalhöjd.

Yttrande

Tillgång till el är avgörande för att samhället ska fungera och behovet kommer med all sannolikhet att öka under överskådlig tid. Vindkraft är i dagsläget det mest realistiska alternativet för att snabbt öka produktionen av förnybar el i södra Sverige och intresset för nya etableringar är stort. Vindkraftverk innebär dock flera olika typer av störningar. Buller och rörliga skuggor är objektivt mätbara sådana som minskar med avståndet till vindkraftverket och det finns en tydlig rättspraxis för vilka nivåer som anses acceptabla. Dock upplever många människor påtagliga störningar även vid dessa nivåer.

Den rent visuella påverkan är däremot mer subjektiv till sin karaktär och är inte lika tydligt korrelerad till avståndet. Ofta kan terräng och vegetation skymma ett vindkraftverk på relativt nära håll medan det syns tydligt från längre

avstånd. Det går därför inte att säga vid vilket avstånd från ett vindkraftverk som den visuella påverkan är acceptabel, utan det måste bedömas i varje enskilt fall.

För att minimera vindkraftverkens negativa påverkan kan färre och större verk vara att föredra framför fler och mindre eftersom ett mindre område behöver ianspråkta för samma energiproduktion. Det kommersiella intresset av att bygga mindre vindkraftverk av den storlek som vi nu har i kommunen är begränsat. Generellt är det bra att ha så långt avstånd mellan vindkraftverk och bostäder som möjligt, oavsett verkens höjd. Större skyddsavstånd innebär dock automatiskt minskad möjlighet till utbyggnad av vindkraft eftersom Kalmar kommun har få stora obebyggda områden. Avvägningar mellan olika intressen måste därför göras. Motionen berör generella riktlinjer som alltid ska följas. Vid varje tillståndsansökan måste dessutom specifika bedömningar av bland annat påverkan på naturmiljö och landskapsbild göras. Hänsyn behöver även tas till flygets och försvarsmaktens intressen. Att en ansökan uppfyller kommunens generella riktlinjer innebär alltså inte automatiskt att tillstånd kan beviljas.

Översiktsplanen bearbetas nu efter samrådet och bland annat skrivningarna om vindkraft ses över. Det gäller även de områden som i samrådsversionen pekas ut som prioriterade för vindkraft. Olika möjligheter att begränsa vindkraftens negativa påverkan, samtidigt som möjligheterna för kommunen att bli självförsörjande på förnybar el behålls, ska utredas innan nästa version av översiktsplanen går ut på granskning senare i vår efter beslut i samhällsbyggnadsnämnden den 24 mars – allt för att kunna antas av kommunfullmäktige före årsskiftet. Riktlinjerna för avstånd till bostäder är en del i detta arbete. Det fortsatta arbetet får visa hur riktlinjerna bäst kan formuleras för att tillgodose olika intressen. Motionärens förslag får ses som ett inspel i detta arbete.

Tomas Burén
Kommunekolog

Bilagor:
Motionen

Motion ny regel för skyddsavstånd till vindkraftverk

2021-08-30

I den gällande vindkraftsplanen är skyddsavståndet mellan ett bostadshus och ett vindkraftverk 600-750 meter beroende på väderstreck. När vindkraftsplanen togs fram 2011 var vindkraftverkens totalhöjd ca 150 meter. Men det har förändrats och det kommer säkert också förändras i framtiden.

Fotot föreställer gården Östrahultsmåla norr om Tvärskog. Vindkraftverket har en totalhöjd på 200 meter och är placerat ca 950 meter från bostadshuset. Foto Thoralf Alfsson.

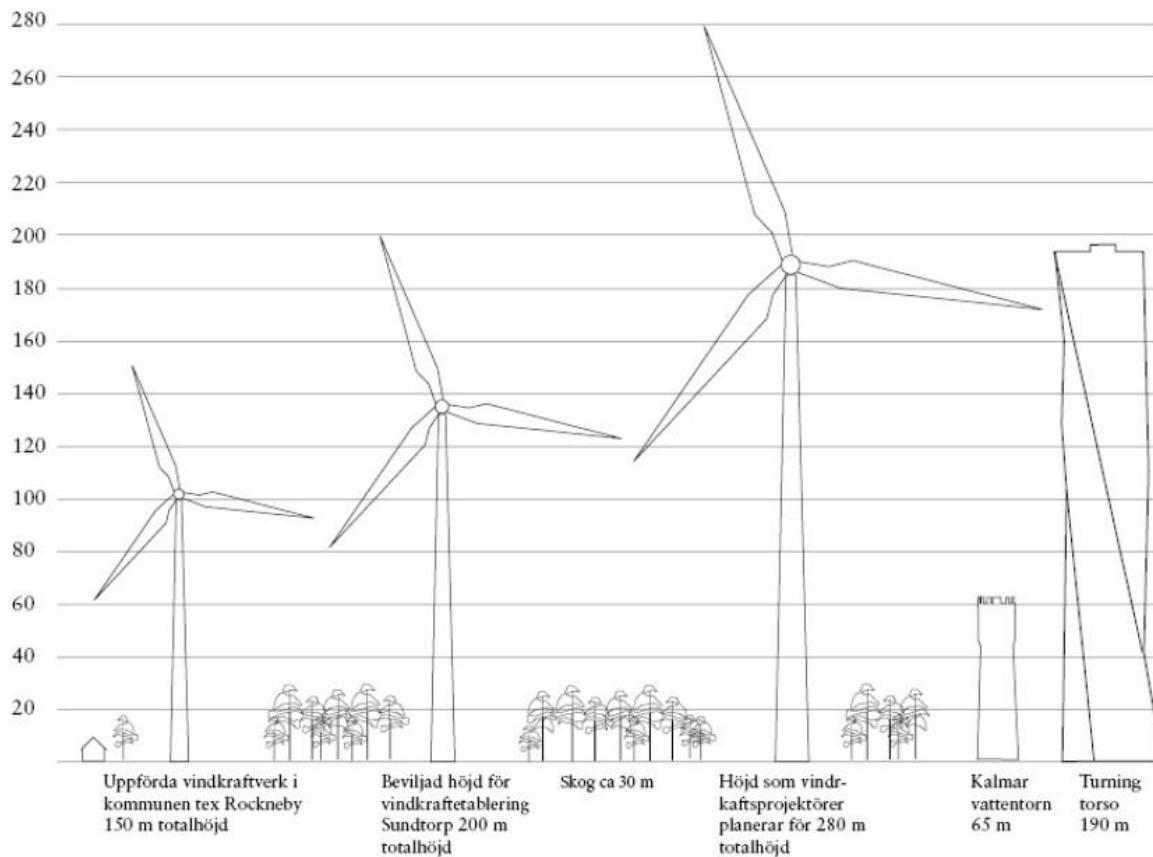
I Kalmar kommuns förslag till ny Översiktsplan finns ett mindre avsnitt om vindkraftverk. Under rubriken ställningstaganden skriver man följande.

”Vindkraftverk ska placeras minst 1000 meter från bostäder.”

Efter studiebesök på flera platser med nya vindkraftverk så anser jag att 1000 meter är ett alldeles för kort avstånd till bostäder med tanke på den totalhöjd som dagens vindkraftverk har för att begränsa buller, skuggor och synintryck.

Fotot från Östrahultsmåla är mycket talande och så skall vi inte tillåta att vindkraftverk byggs i framtiden.

Nedanstående illustration visar på den stora skillnaden mellan olika totalhöjder på vindkraftverk. Det vänstra motsvara kommunens eget vindkraftverk i Rockneby, det i mitten det som uppförts nordväst om Ljungbyholm och de till höger det som Stena renewable vill bygga vid Läckeby.

Att som kommunen föreslår ett fast minimiavstånd till bostäder oavsett vindkraftverkens totalhöjd är klart olämpligt och minst sagt ologiskt. Det tar ej heller höjd för framtida ännu högre vindkraftverk. Därför anser jag att skyddsavståndet till bostäder alltid måste beräknas beroende på totalhöjden av vindkraftverket. Det handlar både om buller, lågfrekventa ljud och skuggningar i första hand.

I flera kommuner har man infört en regel om att skyddsavståndet skall vara sju gånger vindkraftverkets totalhöjd. Totalhöjden är lika med Navhöjd + halva rotordiametern.

Totalhöjd i meter x 7 = Skyddsavstånd i meter

Det skulle i så fall ge följande tabell vid beräkning av skyddsavstånd.

<u>Totalhöjd</u>	<u>Skyddavstånd</u>	
< 150	1000	meter
150	1050	meter
175	1225	meter
200	1400	meter
225	1575	meter
250	1750	meter
275	1925	meter
300	2100	meter
325	2275	meter
350	2450	meter
375	2625	meter
400	2800	meter

Det handlar också om att värdet på fastigheter som får en vindkraftspark som granne också förlorar i värde för ägaren. Denna effekt är synlig vid alla vindkraftsetableringar. Vissa fastigheter går helt enkelt inte att sälja utan att göra stora ekonomiska förluster. Något som det finns exempel på i Kalmars grannkommuner. Därför måste avståndet mellan vindkraftverk och bostadsfastigheter höjas kraftigt mot det gällande skyddsavståndet i vindkraftsplanen.

Med tanke på att den rödgröna regeringen med stöd av Centerpartiet och Vänsterpartiet just nu utreder att ta bort det kommunala vetot mot vindkraftsetableringar är det högst angeläget att en ny regel fastställer hur nära som ett vindkraftverk kan byggas i förhållande till en bostadsfastighet inom Kalmar kommun.

Den nu gällande vindkraftsplanen är ett tematiskt tillägg till den nu gällande översiktsplanen. Om detta tematiska tillägg skall ersättas av de föreslagna nya skrivningarna i översiktsplanen är det beklämmande och mycket ofullständigt. Den nya regeln enligt denna motion bör slås fast i den nya översiktsplanen.

I den utredning som Kalmar kommun beställt från Kreera anger man skyddsavstånd till minst 1 000 meter men utredningen grunder sig på fakta från en rapport från Naturvårdsverket som är 10 år gammal och grundar sig på fakta och data som är 10-15 år gamla. Uppgifterna är med andra ord inte aktuella idag med tanke på den utveckling som varit sedan 2011.

Med anledning av det anförde yrkar jag på följande.

- **Att Kalmar kommun inför en regel att skyddsavståndet mellan ett vindkraftverk och en bostadsfastighet skall var minst 7 gånger vindkraftverkets totalhöjd.**

Thoralf Alfsson
Framtid Kalmar